

УДК № 140.8 (477)

В.ЛИПИНСЬКИЙ. ТЕОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНСЕРВАТИЗМУ

Студ. С.О. Лічик, гр. БДК2-16

Науковий керівник доц. Р.В. Множинська

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета науково дослідження - розкрити сутність поняття національної ідеї в теорії українського консерватизму В. Липинського. Всебічно охопити причини, чому в період одного з найбільших підйомів національної самосвідомості, консерватизм, а націоналізм як його базис, так і не стали провідними політичними ідеологіями. Саме в наявності національної, демократичної і правової влади, що суворо дотримується Конституції, законів, а також неухильно утверджує і розвиває національні українські пріоритети в усіх сферах громадсько-політичного та правового життя, у їх адаптації, гармонізації і є європейське майбутнє нашої держави.

Завдання:

- чому саме для своїх розробок з теорії українського консерватизму В. Липинський обрав за взірць Українську гетьманську державу;
- зрозуміти поняття національної ідеї, що впливає з праць В. Липинського;
- простежити розвиток ідей, що передували виникненню вже сконцентрованих поглядів В. Липинського;
- виявити відмінні риси із наведених В. Липинським прикладів англійського та польського і українського націоналізму;
- чому досить детальне обґрунтування ідеї консерватизму так і не отримало суттєвої політичної підтримки на практиці.

Об'єкт дослідження. Консерватизм, як ідейно-політична течія висвітлена у працях В. Липинського.

Методи та засоби дослідження. При дослідженні був використаний структурно-функціональний метод – аналіз консерватизму, як складного елементу, що складається із певних елементів із відповідними функціями; порівняльний – щоб зрозуміти відмінності англійського, польського та українського моделей націоналізму, з урахуванням політичних, часових і соціально-економічних аспектів відповідного періоду дослідження.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. На даний час, роботи В. Липинського вважаються зразковими роботами з розуміння теорії українського консерватизму, в той час, як більш детальний аналіз його робіт доказав би звідки саме отримали своє поширення політичні погляди та ідеї, зокрема й розуміння національної ідеї, що справило значний вплив на розвиток і долю України на найближчі десятиріччя.

Результати дослідження. Боротьба за власну незалежність, збереження державності, визнання національної ідентичності – ось основні тези під якими вершилась історія українського народу. Початок ХХ ст. ознаменувався відродженням національної свідомості, що відобразилось у працях М. Костомарова, В. Антоновича, М. Драгоманова, М. Грушевського, і зокрема В. Липинського. Тези присвячені націоналізму, направлені В. Липинським не тільки в площину позитивного явища суспільно-політичного життя, але й відокремлює його негативні сторони, зокрема наводячи приклади із історії англійського, польського та українського націоналістичних рухів. В. Липинський для розробки моделі нової суверенної,

демократичної та незалежної України обрав, як приклад, Українську гетьманську державу, цей могутній взірць державотворення в Українській історії.

Липинський В'ячеслав (Вацлав) Казимірович (1882 - 1931) видатний український політичний діяч, історик, історіософ, соціолог, публіцист, теоретик українського консерватизму. Один із організаторів Української демократично-хліборобської партії. Пізніше став одним з ідеологів «Гетьманського руху». Відстоював ідеї патріархальної монархії та згоди різних суспільних класів заради національної єдності. Виступав з різкою критикою поглядів Д. Донцова і його теорії «інтегрального націоналізму». Основна ідея мислителя: «Писану історію можна фальсифікувати скільки завгодно, але реального життя, яке впливає з дійсної історії, сфальсифікувати неможливо».

В. Липинський ввів поняття класократії, як однієї з форм державного управління. Термін був запропонований ним в його теорії українського консерватизму (теорія українського монархізму, або як він сам її називав теорія українського гетьманського націоналізму). Це форма державного устрою, яка відзначається рівновагою між владою і свободою, між силами консерватизму і прогресу. В основу такого устрою повинна бути покладена правова, «законом обмежена і законом обмежуюча» конституційна монархія. На чолі держави має бути монарх (гетьман), влада якого передається в спадок і є легітимною. Що ж стосується націоналізму, то він, писав В.Липинський, буває двоякий: державотворчий і державоруйнівний - такий, що сприяє державному життю нації, і такий, що це життя роз'їдає. Прикладом першого може бути націоналізм англійський; другого - націоналізм польський, український. Перший є націоналізм територіальний, другий - націоналізм екстериторіальний і віресповідний. Перший називається патріотизмом, другий - шовінізмом. Коли Ви хочете, щоб була Українська Держава - Ви мусите бути патріотами, а не шовіністами.

Висновки. Здебільшого, роботи В.Липинського будувались на критиці поглядів Д. Донцова. Ці дві ідеології взаємодіяли, та завдяки конкуренції взаємозбагачувались, ставали синергетично вдалими. Однак, й досі ні консерватизм, ні націоналізм не стали в Україні провідними політичними популярними ідеологіями. Консервативна ідеологія – це своєрідний стрижень в інтелектуальному становленні української політичної нації. Утілення в життя цієї ідеї – це мрія поколінь українських інтелектуалів, які поділяли консервативні погляди.

Ключові слова. націоналізм, лібералізм, українська політико-правова думка, європейські цінності.